

Поліщука Дмитра Володимировича

КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ
про офіційне тлумачення положень
пункту 37.1.4 ст. 37 Закону України від 1 липня 2004 року № 1961-IV
«Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів»

Керуючись п. 2 ст. 150 Конституції України, п. 4 ст. 13, 42, 43 Закону України «Про Конституційний Суд України»,

Прошу Конституційний Суд України:

Надати офіційне тлумачення положень пункту 37.1.4 статті 37 Закону України від 1 липня 2004 року № 1961-IV «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів», щодо роз'яснення права страхувальника або особи, відповідальність якої застрахована, на забезпечення виконання умов договору страхування страховиком. А саме:

Стаття 37. Відмова у здійсненні страхового відшкодування (регламентної виплати)

37.1. Підставою для відмови у здійсненні страхового відшкодування (регламентної виплати) є:

(...);

37.1.4. неподання заяви про страхове відшкодування впродовж одного року, якщо шкода заподіяна майну потерпілого, і трьох років, якщо шкода заподіяна здоров'ю або життю потерпілого, з моменту скоєння дорожньо-транспортної пригоди;

Предмет необхідного тлумачення:

Обмеження строку звернення потерпілої особи із заявою на виплату страхового відшкодування до страховика (один та три роки) як умова виплати страхового відшкодування суперечить встановленим в Цивільному кодексі України строкам позовної давності в межах яких потерпіла особа має право на звернення до суду за захистом свого права. Таке обмеження також порушує право страхувальника (або особи, відповідальність якої застрахована) на захист майнових інтересів.

Відмова у виплаті страхового відшкодування з підстав передбачених п.37.1.4 ст.37 Закону № 1961-IV унеможлиблює задоволення майнових вимог за рахунок страхового відшкодування та є підставою для подальшого звернення потерпілої особи з вимогами про відшкодування завданої шкоди до страхувальника (або особи, відповідальність якої застрахована).

Обґрунтування необхідності в офіційному тлумаченні:

Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності здійснюється з метою забезпечення відшкодування шкоди, заподіяної життю, здоров'ю та/або майну потерпілих внаслідок дорожньо-транспортної пригоди та захисту майнових інтересів страхувальників. (ст. 3 Закону № 1961-IV).

Страховим випадком є дорожньо-транспортна пригода, що сталася за участю забезпеченого транспортного засобу, внаслідок якої настає цивільно-правова відповідальність особи, відповідальність якої застрахована, за шкоду, заподіяну життю, здоров'ю та/або майну потерпілого.

Загальна позовна давність встановлюється тривалістю у три роки (ст.257 ЦК України)

Позовна давність не поширюється на вимогу страхувальника (застрахованої особи) до страховика про здійснення страхової виплати (страхового відшкодування) (п.5 ч.1 ст.268 ЦК України).

У випадку настання страхового випадку та за умови виконання умов договору страхування страхувальником (або особою, відповідальність якої застрахована) застосування страховиком п.37.1.4 ст.37 Закону № 1961-IV буде суперечити ст.ст. 3, 22, 36 Закону № 1961-IV.

Застосування страховиком п.37.1.4 ст.37 Закону № 1961-IV може бути оправданим лише за умови невиконання страхувальником (або особою, відповідальність якої застрахована) умов договору страхування.

Внесення змін Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дорожньо-транспортних пригод та виплати страхового відшкодування (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, N 39, ст.386) в статтю 37 Закону № 1961-IV створило правову колізію, в умовах якої порушуються права страхувальників та потерпілих третіх осіб, які закріплено в ст. 3 Закону № 1961-IV, ст.ст. 257, 268 Цивільного кодексу України.

Суть правової колізії в наступному:

- потерпіла особа має право вимоги до винуватця щодо відшкодування шкоди на протязі не менше 3 років (ст.257 ЦК).
- винуватий страхувальник який виконав умови договору страхування має право, щоб за завдану ним шкоду здійснив виплату страховик в межах страхової суми.
- страховик має право (яке суперечить правам потерпілого і страхувальника) відмовити у виплаті з підстав наведених в .37.1.4 ст.37 Закону № 1961-IV.

Отже, саме з метою забезпечення реалізації та захисту конституційних прав страхувальників, потерпілих третіх осіб та, взагалі, визначення вірного застосування зазначених норм, враховуючи актуальність цього звернення в світі законодавчої неврегульованості та наявної правової колізії, необхідно надати офіційне тлумачення положень пункту 37.1.4 статті 37 Закону України від 1 липня 2004 року № 1961-IV «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів».

Конституційне звернення подається у 3-х прим.

Поліщук Д.В.

«04» липня 2016 р.